

ADVIESDOCUMENT

Keurmerken in relatie tot de EED-auditplicht voor grote ondernemingen.

Inleiding

De ministeriële regeling IENM/BSK-2015/103340 van 10 juli 2015 is de Nederlandse invulling de vierjaarlijkse audit die wordt opgelegd aan grote ondernemingen door artikel 8 van het Energy Efficiency Directive (EED, 2012/27/EU van 25 oktober 2012). In de regeling wordt vrijstelling van de auditplicht verleend aan ondernemingen die deelnemen aan een Meerjarenafspraken energie efficiëntie, een energiemanagementsysteem dat ISO 50001 gecertificeerd is of een ISO14001 gecertificeerd milieuzorgsysteem in combinatie met ISO14051.

Een groot aantal ondernemingen is in het bezit van een keurmerk. Dat kunnen bijvoorbeeld keurmerken op het gebied van duurzaamheid, milieu, maatschappelijk verantwoord ondernemen of energie zijn. Bij een aantal van die keurmerken wordt op een dusdanige manier aandacht aan energie en energie-audit besteed, dat een dergelijk keurmerk gezien kan worden als volledige of gedeeltelijke invulling van de EED-auditplicht. Of en in hoeverre dat gebeurt is ter beoordeling van het bevoegd gezag Wet milieubeheer.

Het gebruik van keurmerken van voldoende kwaliteit kan de administratieve lasten voor het bevoegd gezag en het bedrijfsleven beperken.

Om het gebruik van keurmerken in relatie met de EED te ondersteunen is voor een aantal keurmerken een factsheet opgesteld. Deze worden hieronder toegelicht. Ook de toepassing van erkende maatregellijsten wordt in het kader van de EED-audit toegelicht.

Proces

De factsheets zijn opgesteld door de vereisten voor een bepaald keurmerk naast de eisen van een EED-audit te leggen. Die vergelijking is door RVO in samenwerking met de keurmerkbeheerders uitgevoerd. Er is uitgegaan van keurmerken die voldoende substantieel zijn om als (gedeeltelijke) invulling van de auditverplichting te kunnen voldoen. Vervolgens zijn de concept factsheets voorgelegd aan de Adviesgroep Keurmerken. De adviesgroep bestaat uit afgevaardigden van het Ministerie van economische zaken, het Ministerie van infrastructuur en milieu, RVO, bevoegde gezagen, InfoMil en SMK (Stichting Milieukeur, voor wat betreft de Milieuthermometer uitsluitend als waarnemer). De adviesgroep heeft het eindoordeel voor elk keurmerk en keurmerkkniveau bepaald. De eindverantwoordelijkheid voor het eindoordeel van elk keurmerk ligt bij het Ministerie van Economische Zaken.

De aspecten die betrokken zijn bij de beoordeling:

- beoordeling of het bedrijf aan de keurmerkeisen voldoet door een onafhankelijke partij
- het keurmerk wordt regelmatig opnieuw beoordeeld
- koppeling met wettelijke verplichtingen
- het keurmerk kijkt naar het niveau van de inrichting
- het keurmerk biedt inzicht in de gegevens die door de EED verlangd worden
- als het bevoegd gezag daarom vraagt, overlegt de onderneming de onderliggende documentatie c.q. auditrapporten.

Factsheets

In afzonderlijke factsheets wordt voor een beperkt aantal keurmerken concreet aangegeven in hoeverre de betreffende keurmerken tegemoet komen aan de vereisten van een EED-audit en wordt op basis van de beoordeling een advies gegeven aan het bevoegd gezag. Het gaat hierbij om keurmerken die in ieder geval een energieaudit omvatten. Daar waar om te voldoen aan de auditplicht die in de Richtlijn Energie Efficiëntie is beschreven extra energie-auditwerkzaamheden nodig zijn, is dat aangegeven. In onderstaande tabel worden deze keurmerken met hun beoordelingen samengevat.

De aanbevelingen in de factsheets zijn richtinggevend voor het bevoegd gezag. Bevoegde Gezagen worden geadviseerd om de aanbevelingen op te volgen omdat daarmee de uitvoeringslasten voor de EED-richtlijn worden gereduceerd. Het bedrijfsleven wordt aangemoedigd om op structurele wijze aan energiebesparing en duurzaamheid te werken door bijvoorbeeld het verkrijgen van een keurmerk dat invulling geeft aan de EED-audit. Dat levert continue aandacht op en dat werkt over het algemeen beter dan incidentele aandacht.

De keurmerkbeheerders hebben verschillend aangegeven hoe hun zorgsysteem in de toekomst aan te passen aan de vereisten van de energie audit. Een aspect hiervan is de koppeling met de Wet milieubeheer c.q. de Erkende Maatregellijsten en de Energie Prestatie Keuring. Voor de 1^e ronde energie audits is bepaald dat de onderzochte keurmerken (deels) voldoen. Het oordeel heeft momenteel voor de meeste keurmerken betrekking op de eerste ronde van de EED energieaudit. Het betreft dus ook een overgangssituatie waarbij het Rijk graag ziet dat keurmerken deze uitdaging positief oppakken. Als het oordeel acceptabel wordt gegeven betekent dat, dat het keurmerk voldoet aan de EED-criteria of dat het al goed op weg is. Keurmerken waarvan de factsheets vanaf 2018 worden gepubliceerd, voldoen aan de EED-criteria, de overgangssituatie is voorbij. Andere keurmerken c.q. factsheets zullen geleidelijk aan worden geupdate.

Niet alle keurmerken voldoen voor 100% aan de vereisten voor een EED-audit. In de factsheets per keurmerk is dat uitgewerkt. De keurmerkbeheerders hebben toegezegd hun keurmerken EED-proof te maken. Dat proces is reeds in gang gezet en de voortgang daarvan zal worden gevolgd. Als er een geactualiseerd keurmerk in gebruik wordt genomen, zal de betreffende factsheet worden aangepast. Met deze toezegging geven die keurmerken voldoende invulling aan de auditverplichting. In onderstaand overzicht is aangegeven welke keurmerken daarvoor in aanmerking komen.

Links naar de factsheets op de website van RVO worden op de volgende websites gepubliceerd <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/europese-energie-efficiency-richtlijn-eed/energie-audit-eed/keurmerk>

www.omgevingsdienst.nl

www.vng.nl

Erkende maatregellijsten

Voor inrichtingen waarvoor onder artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit een erkende maatregelenlijst is opgesteld, kunnen met het bevoegd gezag afspraken gemaakt worden over de rol die de erkende maatregelen kunnen spelen in de energie-audit.

Hierbij kan gedacht worden aan het in de energie-audit volstaan met:

1. Het opstellen van een energiebalans van het jaarlijkse energiegebruik en een schematisch overzicht van alle bestaande energiestromen, inclusief vervoer.
2. Voor activiteiten waarvoor erkende maatregelen zijn aangewezen in bijlage 10 van het Activiteitenbesluit: Een overzicht van alle relevante erkende maatregelen met daarbij de vermelding welke zijn uitgevoerd en welke niet. Hierbij wordt de relevantie bepaald aan de hand van de referentiesituatie en de technische en economische condities uit de erkende maatregelenlijst.
3. Daarnaast voor activiteiten waarvoor in bijlage 10 geen erkende maatregelen zijn aangewezen en op het gebied van vervoer: Een beschrijving van mogelijke kosteneffectieve energiebesparingsmaatregelen.

Toepassing

Dit adviesdocument en de bijbehorende factsheets moeten gezien worden als zwaarwegend advies aan het bevoegd gezag.

Het gebruik van keurmerken van voldoende kwaliteit is een teken van zelfregulering en verdient de voorkeur boven toezicht en handhaving. Koplopers worden zo gestimuleerd.

Het certificaat en de onderliggende stukken zijn bij het bedrijf opvraagbaar door het bevoegd gezag. Per individueel geval kan het bevoegd gezag aanvullende informatie verlangen.

Overzicht keurmerken

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de keurmerken die onderzocht zijn en (deels) voldoen aan de vereisten van de auditverplichting. In de toekomst kunnen daar wellicht keurmerken aan worden toegevoegd. Momenteel wordt er gewerkt aan een internetapplicatie waarmee de locaties van keurmerkhouders op een landkaart kunnen worden weergegeven.

Keurmerk	Niveau	Invulling aan de auditverplichting	Gericht op	Geaccrediteerd?	Keurmerk als invulling EED geldig tot	Opmerkingen
BREEAM in use	pass	acceptabel	kantoren, retail musea	ja	5 december 2019	Wordt beheerd door Dutch Green Building Council. Er zijn ca. 220 BREEAM in Use certificaten in Nederland (stand 2017).
BREEAM in use	good	acceptabel	id	ja	5 december 2019	
BREEAM in use	very good	acceptabel	id	ja	5 december 2019	
BREEAM in use	excellent	acceptabel	id	ja	5 december 2019	
BREEAM in use	outstanding	acceptabel	id	ja	5 december 2019	
CO₂-certificatieschema in combinatie met ISO14001	alle	acceptabel	alle ondernemingen	zie opm.	ca. december 2023	Audits ISO14001 door geaccrediteerde instellingen. Voor het CO ₂ -certificatieschema geven zij een verklaring af. Factsheet 9 april 2018.
CO₂-prestatieladder	1, 2	acceptabel met aanvullingen	breed	ja	5 december 2019	Wordt beheerd door stichting Klimaatvriendelijke Aanbesteden en Ondernemen (SKAO). ca. 5 certificaathouders niveau 1 en 2.
CO₂-prestatieladder	3, 4, 5	acceptabel	id	ja	5 december 2019	ca. 750 certificaathouders op niveaus 3, 4 en 5 samen.
EarthCheck	brons	niet acceptabel	Toerisme, vertier	n.v.t.	n.v.t.	Het niveau brons levert geen certificaat op. Alle andere (hogere) niveaus wel.
EarthCheck	zilver en hoger	acceptabel	Toerisme, vertier	ja	ca. december 2023	Factsheet gepubliceerd vanaf augustus 2018.
Erkend Duurzaam	basis	niet acceptabel	Autodealers, garages, schadebedrijven, autowasbedrijven etc.	nee	5 december 2019	Wordt beheerd door het Instituut voor Duurzame Mobiliteit (IvDM). ca. 1.300 certificaathouders basis.
Erkend Duurzaam	plus	acceptabel	id	nee	5 december 2019	ca. 200 certificaathouders plus.
Erkend Duurzaam	premium	acceptabel	id	nee	5 december 2019	ca. 15 certificaathouders premium.

Keurmerk	Niveau	Invulling aan de auditverplichting	Gericht op	Geaccrediteerd?	Keurmerk als invulling EED geldig tot	Opmerkingen
Green Key Bungalowparken	brons	acceptabel met aanvullingen	Bungalow- en recreatieparken	nee	5 december 2019	Wordt beheerd door Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid & Kwaliteit (KMKV). Er zijn ca. 60 green key bungalowparken certificaten in Nederland. Per 2018 bestaat Green Key met de PLUS module die speciaal voor EED-audit is ontwikkeld.
Green Key Bungalowparken	zilver	acceptabel met aanvullingen	id	nee	5 december 2019	idem
Green Key Bungalowparken	goud	acceptabel met aanvullingen	id	nee	5 december 2019	idem
Green Key Hotels	brons	acceptabel met aanvullingen	hotels	nee	5 december 2019	Wordt beheerd door Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid & Kwaliteit (KMKV). Er zijn ca. 300 green key hotel certificaten in Nederland.
Green Key Hotels	zilver	acceptabel met aanvullingen	id	nee	5 december 2019	idem
Green Key Hotels	goud	acceptabel met aanvullingen	id	nee	5 december 2019	idem
Green Key met PLUS module	alle	acceptabel	Hotels en Bungalowparken	nee	ca. december 2023	Nieuwe versie van Green Key. PLUS module speciaal voor EED-audit ontwikkeld.
Lean & Green	award	niet acceptabel		nee	5 december 2019	Wordt beheerd door Connekt. Ca. 450 certificaathouders voor alle niveaus samen.
Lean & Green	star	acceptabel	Transportbedrijven	nee	5 december 2019	
Lean & Green	2 star	acceptabel	id	nee	5 december 2019	
Lean & Green	3 star	acceptabel	id	nee	5 december 2019	
Lean & Green	4 star	acceptabel	id	nee	5 december 2019	
Lean & Green	5 star	acceptabel	id	nee	5 december 2019	
LEED operations and maintenance	I	niet acceptabel		nee	5 december 2019	Wordt beheerd door Traject.
LEED operations and maintenance	II	acceptabel	id	nee	5 december 2019	
Milieuthermometer Zorg	brons	acceptabel	Zorginstellingen	nee	5 december 2019	Wordt beheerd door Stichting Milieukeur (SMK). Er zijn ca. 50 certificaathouders.
Milieuthermometer Zorg	zilver	acceptabel	id	nee	5 december 2019	

Keurmerk	Niveau	Invulling aan de auditverplichting	Gericht op	Geaccrediteerd?	Keurmerk als invulling EED geldig tot	Opmerkingen
Milieuthermometer Zorg	goud	acceptabel	id	ja	5 december 2019	

Begrippenlijst

Accreditatie:

Een formele verklaring van een nationale accreditatie-instantie dat een conformiteitsbeoordelingsinstantie voldoet aan de eisen die zijn bepaald door geharmoniseerde normen en, indien van toepassing, aanvullende eisen, zoals die welke zijn opgenomen in de relevante sectorale regelingen, om een specifieke conformiteitsbeoordelingsactiviteit te verrichten.

Conformiteitsbeoordelingsinstantie :

Een (veelal private) instantie die conformiteitsbeoordelingsactiviteiten als dienst aanbiedt op de markt.

Conformiteitsbeoordeling:

De internationale en Europese definitie is: het proces waarin wordt aangetoond of voldaan is aan de vastgestelde eisen voor een product, proces, dienst, systeem, persoon of instantie. Een andere iets uitgebreidere omschrijving is het geheel van activiteiten op grond waarvan een onafhankelijke en deskundige instantie vaststelt en schriftelijk kenbaar maakt dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat een duidelijk omschreven object (een product, dienst, proces, systeem, instantie of de vakbekwaamheid van een persoon) voldoet aan vooraf vastgestelde eisen.